

**COMITETUL NAȚIONAL
PENTRU SUPRAVEGHEREA MACROPRUDENȚIALĂ**

**Recomandarea CNSM nr. R/4/2025
*privind programele guvernamentale de garantare a creditelor***

Având în vedere:

- Prevederile art. 2 alin. (1) și art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național;
- Cadrul de ansamblu privind strategia politicii macroprudențiale a Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială, aprobat în ședința Consiliului general al CNSM din 21 mai 2018, potrivit căruia, pentru îndeplinirea obiectivului final, CNSM are în vedere, ca obiectiv intermediar, creșterea sustenabilă a intermedierei financiare;
- Decizia CNSM nr. D/7/16.12.2024 prin care a fost aprobată înființarea unui Grup de lucru privind programele guvernamentale de garantare a creditelor;
- Rolul important al împrumuturilor garantate de stat în portofoliul de credite bancare acordate companiilor nefinanciare și dinamica accelerată a ratei creditelor neperformante pentru acest portofoliu;
- Concluziile analizei Grupului de lucru CNSM privind programele guvernamentale de garantare a creditelor.

Întrucât:

- Calitatea portofoliului de credite garantate de stat s-a deteriorat semnificativ, rata de neperformanță pentru acest segment ajungând peste valoarea înregistrată la nivelul de ansamblu al companiilor nefinanciare;
- Este necesară îmbunătățirea eficienței programelor guvernamentale de garantare a creditelor și sprijinirea transformării structurale a economiei României;
- O mai bună direcționare a resurselor către investiții și domenii strategice poate genera sinergii mai mari raportat la resursele investite în programele de garantare;
- Pentru a stimula dezvoltarea sectoarelor strategice, este nevoie de consolidarea unor domenii transversale cu impact sistemic, care să accelereze tranziția digitală, industrială și verde și să întărească reziliența economică;
- În contextul actual, marcat de deficite ridicate și provocări internaționale, este necesară o utilizare eficientă a fondurilor publice.

În temeiul

- prevederilor art. 3 alin. (1) lit. e) și ale art. 4 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național,

Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială emite prezenta recomandare:

1. Se recomandă ca orice garanție de stat – fie sub formă individuală, fie acordată în cadrul schemelor de portofoliu – să îndeplinească următoarele cerințe:
 - a) Să fie condiționată în mod explicit de viabilitatea economică și bancabilitatea proiectelor beneficiare, astfel încât riscul de executare a garanției să fie minimizat, iar impactul pozitiv asupra economiei să fie maximizat.
 - b) Să se bazeze pe standarde riguroase de evaluare financiară și pe criterii transparente de eligibilitate în analiza de risc și selecția proiectelor garantate.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerul Finanțelor).

Termen de implementare: 31.12.2025.

2. Se recomandă ținerea programelor și a facilităților de garantare a creditelor către următoarele domenii, considerate strategice la nivel național: (i) securitate alimentară, (ii) securitate energetică, (iii) industria de apărare, (iv) domenii cu valoare adăugată ridicată, conform Anexei la prezenta recomandare, și (v) entități care înglobează inteligența artificială în activitatea proprie. Programele viitoare nu pot avea un caracter general.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerul Finanțelor, ministerele de resort relevante pentru domeniile strategice).

Termen de implementare: 31.12.2025.

3. Se recomandă utilizarea instrumentului garanțiilor de portofoliu, ca mecanism de sprijin eficient și sustenabil de partajare a riscului de credit, pentru facilitarea accesului la finanțare al beneficiarilor eligibili din domeniile considerate strategice, cu un grad ridicat de granularitate, și multiplicarea fondurilor publice.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerul Finanțelor).

Termen de implementare: 30.06.2026.

4. Se recomandă combinarea fondurilor europene nerambursabile disponibile pentru domeniile strategice (ex. Fondul de Modernizare) cu acordarea de instrumente în nume și cont stat, cu efect de levier. De altfel, în acordarea de instrumente financiare în nume și cont stat ar trebui să se țină cont de resursele financiare disponibile astfel încât intervenția statului să fie finanțată ținând cont de contextul fiscal pe termen mediu.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerul Finanțelor, ministerele de resort relevante pentru domeniile strategice).

Termen de implementare: 31.12.2026.

5. Se recomandă stabilirea unui cadru general de reglementare a mandatelor în nume și cont stat, pentru orice sprijin sub formă de garanții oferite de stat, cu respectarea următoarelor condiții și principii, fără ca această listă să fie exhaustivă sau prescriptivă:
 - a) formularea scopului strategic și a obiectivelor specifice fiecărui sprijin sub formă de garanții oferite de stat;
 - b) definirea cadrului operațional și a calendarului de derulare, inclusiv prin integrarea bunelor practici din programele anterioare de garantare a creditelor;
 - c) documentarea succintă a unui business case al programului care să fie bazat pe impactul așteptat la nivelul economiei reale, numărul de beneficiari care ar putea accesa programul, estimarea costurilor asociate și modelarea corespunzătoare a structurii de pricing;
 - d) stabilirea obligativității de întocmire a unui raport anual și final de analiză a gradului de îndeplinire a obiectivelor, care să identifice impactul și punctele de îmbunătățire, ca parte din obligațiile titularilor programelor naționale;
 - e) publicarea în avans a cerințelor și a condițiilor specifice de accesare a programelor, precum și a calendarului de derulare înainte de implementarea acestora; aceste cerințe pot contribui la creșterea predictibilității și la implementarea mai eficientă a programelor;
 - f) stabilirea unor criterii de selecție a companiilor, a unor criterii cheie de performanță de portofoliu, indicatori de monitorizare, stimulente sau mecanisme de corecție pentru intermediarii financiari, inclusiv în funcție de nivelul ratelor de nerambursare înregistrate de instituțiile de credit participante;
 - g) asigurarea transparentă, la acordarea mandatului, a cadrului prin care Banca de Investiții și Dezvoltare poate realiza restructurări/amenajări, suplimentări, extinderi ale instrumentelor acordate pentru a gestiona anumite situații generate de contexte de piață specifice, etc. Această opțiune ar permite minimizarea pierderilor potențiale facilitând restructurări financiare ale creditelor aflate în dificultate;
 - h) acordarea unui mandat operațional Băncii de Investiții și Dezvoltare, care să faciliteze identificarea și soluționarea provocărilor operaționale ale programelor.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerului Finanțelor).

Termen de implementare: 30 iunie 2027.

6. Se recomandă reevaluarea domeniilor strategice, prin cercetări care să identifice nevoile specifice/sectoriale, necesitatea de intervenție (*market failures*) și evaluarea accesului la finanțare. Studiile de piață trebuie să ia în considerare și punctul de vedere al agenților economici.

Recomandarea este adresată Guvernului (Ministerul Finanțelor, ministerele de resort relevante), Băncii Naționale a României și Autorității de Supraveghere Financiară.

Termen de implementare: 31.12.2028.

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președinte

Anexa
Denumirea codurilor CAEN incluse în cadrul domeniilor cu valoare adăugată

Cod CAEN rev. 2 (2,3 sau 4 cifre)	Denumire CAEN
20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice
21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice
26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
27	Fabricarea echipamentelor electrice
28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
30	Fabricarea altor mijloace de transport
5821	Activități de editare a jocurilor de calculator
5829	Activități de editare a altor produse software
61	Telecomunicații
62	Activități de servicii în tehnologia informației
631	Activități ale portalurilor web, prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
71	Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică
721	Cercetare-dezvoltare în științe naturale și inginerie
85	Învățământ